

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 84/15
V Lucemburku dne 16. července 2015

Rozsudek ve věci C-83/14
ČEZ Razpredelenie Bulgaria AD v. Komisija za zaštita ot diskriminacija

Umístění elektroměrů v nepřístupné výšce ve čtvrti, kde žijí převážně Romové, může představovat diskriminaci na základě etnického původu, jsou-li tytéž měřiče v jiných čtvrtích umístěny v normální výšce

I kdyby bylo prokázáno, že měřiče byly v této čtvrti zneužívány, taková praxe se jeví být nepřiměřenou ve vztahu k dvojímu cíli spočívajícímu v zajištění bezpečnosti elektrické sítě a řádné evidence spotřebované elektřiny.

Unijní směrnice o rovném zacházení¹ zakazuje jakoukoli diskriminaci na základě rasy nebo etnického původu, pokud jde mimo jiné o přístup ke zboží a službám a jejich dodávky.

Paní Nikolova provozuje obchod s potravinami, jenž se nachází ve čtvrti „Gizdova mahala“ ve městě Dupnica (Bulharsko). V této čtvrti bydlí především osoby romského původu.

V letech 1999 a 2000 umístil ČEZ RB, podnik distribuující elektřinu, elektroměry všech odběratelů v této čtvrti na betonové sloupy nadzemního elektrického vedení ve výšce 6 až 7 metrů. V ostatních městských čtvrtích (ve kterých nejsou Romové tak početní) umístil ČEZ RB měřiče ve výšce 1,70 metrů, a to nejčastěji přímo u spotřebitelů nebo na fasádě či plotech. Podle ČEZ RB je toto rozdílné zacházení odůvodněno rostoucími manipulacemi s elektroměry a zásahy do nich, jakož i četnými neoprávněnými odběry ze sítě v dotyčné čtvrti.

V prosinci 2008 podala paní Nikolova stížnost ke Komisiji za zaštita ot diskriminacija (Komise pro ochranu před diskriminací nebo „KZD“) a tvrdila, že umístění měřičů na nepřístupném místě je důsledkem toho, že většina obyvatel dotčené čtvrti je romského původu. Ačkoli paní Nikolova sama není romského původu, má za to, že je také diskriminována na základě sporné praxe ČEZ RB.

KDZ konstatovala, že paní Nikolova byla skutečně diskriminována v porovnání se zákazníky, jejichž měřiče jsou umístěny na přístupných místech. ČEZ RB poté podal proti tomuto rozhodnutí žalobu k Administrativen sad Sofia-grad (Správní soud v Sofii, Bulharsko). Uvedený soud se Soudního dvora táže, zda napadená praxe představuje zakázanou diskriminaci na základě etnického původu.

V rozsudku z dnešního dne Soudní dvůr zaprvé uvedl, že **zásada rovného zacházení se nevztahuje pouze na osoby určitého etnického původu, ale i na osoby, které sice samy nenáleží k dotyčnému etniku, avšak společně s prvními je s nimi zacházeno méně příznivě nebo jsou specificky znevýhodněny z důvodu diskriminačního opatření.**

Zadruhé Soudní dvůr zdůraznil, že přítomnost obyvatel, kteří nejsou romského původu, v dotyčné čtvrti sama o sobě nevylučuje, že napadená praxe byla zavedena z důvodu etnického původu, který má většina obyvatel této čtvrti (tedy romského etnického původu). Bude nicméně na bulharském soudu, aby **zohlednil veškeré okolnosti této praxe za účelem určení, zda byla tato praxe skutečně zavedena pro takový etnický důvod, a představuje tak přímou diskriminaci podle směrnice.**

¹ Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ (Úř. věst. L 180, s. 22; Zvl. vyd. 20/01, s. 23).

Mezi indicie, které mohou být v tomto ohledu vzaty v úvahu, patří mimo jiné skutečnost, že dotčená praxe byla zavedena pouze ve čtvrtích, ve kterých většinu obyvatel tvoří bulharští státní příslušníci romského původu. Stejně tak skutečnost, že ČEZ RB před KZD tvrdil, že neoprávněných zásahů a odběrů se dopouští především osoby romského původu, může nasvědčovat tomu, že napadená praxe vychází z etnických stereotypů nebo předsudků.

Bulharský soud bude muset rovněž zohlednit povinnou, rozšířenou a trvalou povahu sporné praxe. Tato praxe se totiž vztahuje bez rozdílu na všechny obyvatele dotyčné čtvrti nezávisle na tom, zda jejich individuální měřiče byly zneužity a kdo se případně těchto zneužití dopustil. Dotčenou praxi lze tedy vnímat tak, že nasvědčuje tomu, že obyvatelé této čtvrti jsou jako celek považováni za možné autory protiprávních jednání. V tomto kontextu Soudní dvůr upřesnil, že dotčená praxe představuje **nepříznivé zacházení** s dotyčnými obyvately z důvodu její urážlivé a stigmatizující povahy i toho, že pro tyto obyvatele je mimořádně obtížné, či dokonce nemožné podívat se na své elektroměry, aby svoji spotřebu mohli kontrolovat.

Zatřetí Soudní dvůr uvedl, že kdyby bulharský soud nepovažoval spornou praxi za přímou diskriminaci na základě etnického původu, **mohla by tato praxe v zásadě představovat diskriminaci nepřímou**. Pokud by totiž tato praxe byla uplatněna výhradně v reakci na zneužití, k nimž došlo v dotyčné čtvrti, byla by založena na navenek neutrálních kritériích, přičemž by se mnohem významněji dotýkala osob romského původu. **Vedla by tak ke specifickému znevýhodnění těchto osob v porovnání s jinými osobami, které takový etnický původ nemají.**

Soudní dvůr v tomto ohledu zdůraznil, že ochrana bezpečnosti elektrické sítě a řádná evidence spotřeby elektřiny představují legitimní cíle, které mohou v zásadě odůvodnit takové rozdílné zacházení. Je však ještě třeba, aby ČEZ RB prokázal, že ke zneužití skutečně došlo v případě elektroměrů v dotyčné čtvrti a že takové riziko v současnosti stále přetrvává. Soudní dvůr uznal, že napadená praxe představuje přiměřený prostředek k dosažení těchto cílů, avšak upřesnil, že bulharský soud bude muset zkoumat, zda k vyřešení vzniklých problémů existují jiná přiměřená a méně omezující opatření.

I když k dosažení výše uvedených cílů neexistuje žádné jiné opatření, které by bylo tak účinné jako sporná praxe, Soudní dvůr uvedl, že tato praxe je patrně nepřiměřená těmto cílům a oprávněným zájmům obyvatel dotyčné čtvrti. Bulharský soud bude muset ověřit, zda tomu tak skutečně je, a to zejména s ohledem na urážlivou a stigmatizující povahu dotčené praxe a na skutečnost, že tato praxe bez rozdílu a již velmi dlouho zbavuje obyvatele celé čtvrti možnosti pravidelně kontrolovat jejich spotřebu elektřiny.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106